

NAPREJ

Glasilno Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., št. 20.
Četrtna številka „NAPREJA“
izhaja kot tednik

LJUDSKI GLAS

Glasilno Kmetstvo-delavske zveze.

Stane letno 48— Din, mesečno 4— Din.

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravništvo: Celje,
Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadstropje.

Naslov za dopise: Celje pošt. pred. 43.
Telef. int. št. 53. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 20 Din,
za inozemstvo 30 Din.

O g l a s i: prostor 1×65 mm 1 Din.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer
se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.
Reklamacije za list so poštne proste.

Internacionalni socialistični kongres v Hamburgu.

V Hamburgu, enem izmed največjih nemških trgovskih mest, se bodo 21. maja zbrali socialistični delegati vsega sveta. Zastopani bodo proletarci vseh narodov, bojovníki za boljšo človeško družbo, ki se borijo proti kapitalizmu in njegovemu, obstoju človeške družbe nevarnemu imperializmu.

V trenutku, ko se zbirajo socialisti vsega sveta na internacionalnem kongresu v Hamburgu, vlada najhujša reakcija kapitalističnega razreda vsepovsod, zlasti pa v Evropi. V Italiji razsaja fašizem, ki onemogoča vsako in še tako majhno politično ali strokovno gibanje delavskega razreda. Umori razredno zavednih sodrugov so na dnevnem redu. Požigi delavskih domov, razbijanje konsumnih zadrug ter uničevanje socialističnih tiskarn, kolikor jih niso zasedli fašisti sami, se od dneva do dneva množe. Porurje je zasedla francoska soldateska, ki počenja najhujše nasilje nad tamošnjim delavskim razredom, tudi umori delavstva in zaporu na večletno ječo so na dnevnem redu. V naši državi imamo izjemni zakon o zaščiti države, ki ne znači nič drugega nego zatiranje svobodnega delavskega gibanja in daje raznim demagogom povod za razbijanje delavskih organizacij.

Kapitalističnim, imperialističnim državnikom se je s tajno diplomacijo posrečilo vplesti narode v takšne kon-

flikte, da jim je bila posledica svetovna vojna. Socialisti so se že pred to vojno bavili s problemom, kako preprečiti kapitalistične nakane in njih pogubonosno politiko, ampak se bomo morali tega problema šele sedaj lotiti z vso vnemo, ko nam zopet pretijo spori, ki nam hočejo upropastiti vse svetovno gospodarstvo. Še vedno čutimo na lastnem hrbtu posledice prvega potresa kapitalističnega gospodarskega sistema, ki še ni okreval in ki ga kapitalistični politiki tudi ozdraviti ne bodo mogli. Zato je naša nujna dolžnost, da nastopimo mi, ki vidimo življenje v vse drugačni luči in poznamo vse drugačna sredstva za rešitev tega življenja. Pobaviti se bomo morali s vprašanjem, kako odstraniti napake, ki smo jih spoznali in kako si postaviti temelj za boljše medsebojne odnose, kateri bi nas usposobili odstraniti vse nakane nacionalnega šovinizma, ki je bil dosedaj močnejši nego socialistična internacionalna solidarnost in je med drugim tudi povzročil razkol druge internacionale.

Živo se še spominjamo iz prvih časov svetovne vojne, ko je storil tragično smrt goreči antimilitaristični agitator, francoski socialist Jaures, ki je stal kakor skala v francoskem narodu proti znoreli revanšni politiki. Mlad, nacionalno šovinistično sfanatiziran človek ga je nič slabega slutečega v Parizu v neki revstavraciji zahrbtno ustrelil. Začela se je potem besna žurnalistična gonja proti socialistom, ki so bili militarizmu nevarni radi svojega idejnega vpliva na široko delav-

sko maso, ki se še ni dala na tako lahek način shujskati do sovraštva enega naroda na drugega. Ta gonja je imela prav tako kakor za prve nemške-francoske vojne za posledico razkol prve internacionale. Buržoaziji se je še enkrat posrečilo razbiti solidarnost delavnega ljudstva in zbuditi v masi nezaupanje v medsebojno zvezo socialistov ene države z drugo in enega naroda z drugim. Kapitalistični časopisi so triumfirali nad razkolom druge internacionale, misleč, da je socializem za vselej uničen. Pa so ti trijumfi prezgodnji. Res je sicer, da je socialistični proletarijat ne samo v naši ožji domovini razcepljen, temveč sploh po vsem svetu, ampak internacionalna zavest še živi in čeprav bi bila mrtva, roditi bi se morala prej ali slej znova.

Kakor se pojavljajo želje po skupni zedinjeni organizaciji v naši državi, tako je rasla zmerom močnejša zahteva po obnovitvi internacionalne organizacije po vsem svetu. Kakor pa je važno, da se pri združenju v lastni deželi pretehtajo vsi važni momenti in odkrito priznajo vse napake, da bo zopetna združitev na znotraj zdrava in nepremagljiva nasproti vsem poskusom zopetne cepitve in kršenja discipline, ravno tako važno je pretehtati momente za internacionalno združenje. To se bo zgodilo v Hamburgu na kongresu vseh strank druge in dunajske internacionale. Njegovi sklepi nam bodo dajali smernice, kako naj v bodoče bije boj svetovno združeni proletarijat proti svetovnemu sovragu delavnega ljudstva. Močnejši nego

kdaj poprej bo izšel socializem iz nešteti ran in bolečin, ki mu jih je prizadela kapitalistična reakcija, močnejši zaradi spoznanja lastnih napak, ki so ga ovirale v napredku. Vse želje kapitalističnih intrigantov in njih momentano veselje nad uničenim gibanjem se bodo zdrobile ob skali razredno zavednega proletariata in njegove internacionalne solidarnosti.

Za sporazum.

Pokrajinsko tajništvo SSJ v Celju je prejelo 14. t. m. sledeči dopis:

POKRAJINSKO NAČELSTVO S S J
ZA SLOVENIJO
v Ljubljani.

Cenj. sodrug!

Oblastni odbor SSJ in KDZ za mariborsko okrožje je na seji dne 6./5. 1923. sklenil:

1. Sklepi konference delegatov oblastne organizacije SPJ in KDZ z delegati pokr. organizacije SSJ in KDZ v Zidanem mostu dne 22. aprila 1923 se v celoti sprejmejo, kakor so bili objavljeni.

2. V svrhu priprave in čimprejšnjega sklicanja pokrajinskega kongresa se pooblastijo sodrugi: Bahin, Lapuh, Petejan in Erzen, da v sporazumu z oblastnim odborom in na podlagi sklepov konference v Zidanem mostu stopijo v stik s pokrajinskim odborom SSJ in KDZ oz. pooblaščenou delegacijo.

3. O tem se obvesti pokrajinsko načelstvo SSJ in KDZ za Slovenijo s

A. L.: Zaplotnikov Francelj v službah Sherlocka Holmesa.

(Prosto po Hugonu Vavrisu.)

(Dalje.)

Glava sedma.

Francelj se razgovarja s Petrom. — Dogodek na Ljubljani. — Kako je z ruskim carjem. — Posvetovanje o Maroku. — Otrpnjenje tilnika v Madridu. — Francelj se prebujal. — Spor med Katalonci in Kastilci. — Zgodovinski pohod. — Slovenski kralj na španskem prestolu.

Vladarja sta se vsedla na klopico v parku in si pripovedovala svoje dogodivljaje.

Ko je Zaplotnikov Francelj končal svojo zgodbo, ki smo jo slišali v prejšnjih glavih, si je Peter Smola prižgal viržinko in dejal:

»Prav dobro so me nalakirali, gospod Francelj, lepo je bilo. Nakratko vam povem, kako sem postal nemški cesar. Sherlock Holmes je yražji dečko. Tudi mene je našel na prečudne viže. Nekoč sem se vozil v koritu — saj

veste, kakor v čolnu — in sem pravkar zavil malo na levo. »Peter,« rečem, »poglej tistole kavko tam v zaboju. Ribe lovi in ravno v naši vodi. Presneto, poba, če se ne umakneš, boš moker.«

Ni se ognil. Kričim nanj: »Žaba napihnjena, glejte, da zginete s strelne linije! Toda dečko se je držal na zaboju kakor klop. Misli pa sem si, če hočeš iti k ribam v vas, pojdi. Korito beži naravnost proti zaboju; vzamem kavelj, da mu ga zasadih pod rebra in ga prevrnem v vodo. Sedaj pa se predrznež naenkrat zgane, počepne in že je bil pri meni v koritu, rekoč:

»Vi ste gospod Peter Smola?«

Bil sem popolnoma paf. »Da,« pravim, »tako me kličejo po očetu.«

No, takoj mi je ponudil službo, kjer bi si služil mnogo denarja in stisnil mi je v roko stotak.

»Peter,« si rečem, »daj kavelj tja v kraj, tole se mora premisliti!«

Tako sva sedela v koritu in pobaral sem pritepenca:

»Tak dajte iz sebe!«

On pa odgovarja: »Jaz sem Sherlock Holmes...«

Lahko si mislite, kako je bilo z menoj pri teh besedah. Hvala bogu, slišal sem, da je Sherlock Holmes tako slaven detektiv, da razkrije vsako hudodelstvo, če bi ga tudi zakopali deset klafter pod zemljo. Ničesar se mi ni treba bati, toda parkrat sem vendar naklestil kake mestne škrice, da je posegla vmes rešilna postaja. Nekoč jih je dobil celo oni čopasti stražnik, tedaj pa so me prijeli. Iz te reči je nastal nekak mesec, zraven pa so me še od vseh strani kontrafirali. Na policiji v Ljubljani imajo namreč nekak album, kjer si nalepijo vsakega, ki jim je kaj napravil, v spomin. No, prav nepotrebni strahovi. Ko mi pove, da naj bi igral nemškega cesarja, da sem mu podoben do pičice in da dobim za to polne pesti denarja, prmejš, Peter — čemu bi se obotavljal, in ko je položil predme še par desetakov, sva udarila v roke in istega dne sem se odpeljal v Spandau. In veste, kako me je našel? Preštudiral je vse kriminalne fotografije, kar jih je na policijah celega sveta.

Seveda vzgoja je bila pri meni prav taka kakor pri vas. Moja glava

je malo trda, toda na koncu koncev so mi pa vendar vse vtepli v njo, kar mora znati takle cesar. Da to ni špas, pa itak sami veste. Kaj, ti pravi vladarji, ti imajo špas! Lepo sede za pečjo, mi pa moramo zanje vse obletati, posebno pa jaz. Koliko se navorim, naoblašim in zraven tega še ta umetnost. To je pač trpljenje. Ali govorim resnico ali ne?«

»Da,« je pritrdil vzdihujoč gospod Francelj, »tako sva se tedaj našla v tujini.«

»Vsa reč je pravzaprav vesela. Kdo bi si pa tudi mislil, da najdem v vas rojaka? I no, mi Slovenci — Peter Smola je pri tem napel prsi — mi smo popoln rod. Kjer je kaj boljšega, tam smo gotovo na prvem mestu. In ni packe na zemljevidu, kjer bi ne našli Slovenca.«

»Prosim vas, kako vi mislite, ali imajo vsi vladarji svoje zastopnike?«

»Hm,« je rekel Peter Smola, »tale Edvard, vedo, se mi zdi, da je pravi. Angleži imajo boljšo, lepšo ustavo, zato se toliko ne upirajo in ne puntajo. Njihovi anarhisti pišejo samo knjige, bomb pa ne mečejo. Zato pa

prilombo, da naj se sestane delegacija najpozneje v 14 dneh v kraju, ki je primeren in ki ga določi pokrajinsko načelstvo.

Prosimo, da vzamete to na znanje ter beležimo za oblastno organizacijo SSJ v Mariboru: Golouh l. r. (drugi podpis nečitljiv).

Kdaj bo seja pokr. načelstva SSJ, še ni določeno.

Celjska organizacija se baje že pripravlja, da pokliče Mariborčane na skupni razgovor. Sicer pa se nismo od nobene strani prejeli poročila o pomanjkljivosti našega programa in pravilnika, tudi v tisku nismo čitali ničesar, tako da zdaj ta pravilnik povsod priznavajo. V tem slučaju lahko trdimo, da bo sporazum v kratkem dosežen.

Nekatere org. pa baje še vedno ne obračunavajo niti nam, niti v Maribor. Ne moremo nadzorovati, če je to res, ker Mariborčani svojih organizacij še zdaj niso objavili, to pa vemo, da tiste organizacije, ki ne obračunavajo nikamor, ne bodo mogle na kongres. Zaspanci ne bodo odločevali!

Tedenski pregled.

Nedelja 6. maja: Francoska vlada je izročila Nemčiji odgovor na reparacijski predlog. Povdarja, da nemških predlogov ni mogoče upoštevati, dokler traja pasivni odpor v Poruhrju. — Na Dunaju svetovni kongres Židinj. — Ruska cerkvena občina je spoznala patriarha Tihona krivega veleizdaje, izključila ga je in patriarhat sploh ukinila.

Ponedeljek 7. maja: Tudi našo državo je zadela okupacija Poruhrja. Dobiti moramo od tam precej blaga na račun reparacij. Francoska vlada pa je takoj po zasedbi vsak izvoz prepovedala. Po poročilih našega pariškega poslanika je to vprašanje že ugodno rešeno. — Ameriška vlada je zabranila iz Italije izgnanemu Plamencu, bivšemu črnogorskemu ministrskemu predsedniku, naselitev v Ameriki. — Na Bolgarskem spopadi med makedonstvujušimi in pristaši Stambulijskega. Stambulijski je izdal na bolgarski kmetijski narod poziv, da naj bo pripravljen. — V Lozani se prijetno zabavajo (pravijo, da hočejo urediti razmere na bližnjem vzhodu). — Češkoslovaško-rumunska defenzivna pogodba podaljšana na 2 leti. — Izbruh stavke pekovskih pomočnikov v Mariboru.

ima ruski car kar dva namestnika. Eden je vedno v rezervi, da je takoj pri rokah. Če bi onemu prvemu odtrgala bomba kak ud ali glavo. A on sam, car ruski namreč, pa sploh ne živi v Petrogradu, temveč služi v Parizu v nekem hotelu kot plačilni natakar, da ga anarhisti nikakor ne morejo najti.

»Kaj vladarji vedno igrajo karte, kadar se sestanejo, da bi se posvetovali o diplomatskih stvareh?»

»Večinoma. To je tako, kakor na manevrih. Vse je že vnaprej dogovorjeno, snidemo se le zato, da imajo časopisi kaj pisati. S tistim ruskim carjem sem igral marjaš. Pajhlali in skregali smo se tako, da je grozila mednarodna katastrofa. Pri tem sva se pa spoznala, da sva oba napačna. Priznal mi je, da ga je Sherlock Holmes našel svoj čas med avstralskimi zlatokopi. In kakor sem rekel, še bolj pajhla nego oni.«

»Jaz vendar ne pajhlam,« je zaklical ves rdeč Francelj Zaplotnik.

»No, no, le nikakih mednarodnih zapletljajev, saj pravim le tako. Kaj če

Torek 8. maja: Te dni deluje samo verifikacijski odbor. Radikali, klerikalci in muslimani nastopajo skupno, demokratije in zemljoradniki isto tako. — Uradniško vprašanje so začeli reševati s predlogom o redukciji uradništva. — Tudi Anglija ni prav zadovoljna z nemškim reparacijskim predlogom. Misli, da bi morala Nemčija postaviti nove, primernejše predloge.

Sreda 9. maja: Naša vlada misli odpovedati nesrečno Bleerovo dolarsko posojilo. — Radikalna vlada je potrošila ob volitvah nad 1 milijardo dinarjev. Glavna kontrola jo bo zato obtožila pred parlamentom. — Krupp, znani tovarnar v Poruhrju, je bil od Francozov obsojen na 15 let ječe.

Četrtek 10. maja: Krvnik Evrope general Foch na obisku na Poljskem (kujejo se zveze). Posetiti misli tudi Čehe in seveda tudi Jugoslovane. — Švicarski fašisti so umorili sovjetskega opazovalca na lozanski konferenci, Vorovskega. Ranili so tudi dva druga sovjetska uradnika. — Anglija je poslala Rusiji ultimatum, češ, da se ne drži pogodbe in neprestano rovari proti Angliji v Perziji.

Petek 11. maja: Verifikacijski odbor je svoje delo dokončal. Razveljavil je demokratsko listo v Črni gori in v timoškem okraju. — Solunska konvencija končno podpisana. — Definitivna pogodba med Jugoslavijo in Rumunijo podaljšana. — Invalidski zakon je izročil socialni minister ministrskemu svetu v pretres.

Sobota 12. maja: Radičevi delegati zopet konferirajo z radikali. — V Zagrebu so aretirali komunista Čučlibrkovića in Tarabuša, ker sta se navzlic prepovedi vračala v Belgrad.

Nedelja 13. maja: Ministri so dobili uradniški, invalidski in druge zakone šele v proučevanje. Celo leto niso imeli časa izpolniti to svojo dolžnost. — Zagorski rudarji izročajo ultimatum, v katerem zahtevajo izpolnitev svojih zahtev tekom osmih dni. Drugače napovedo splošno stavko.

Politične vesti.

* »V Sloveniji komunisti ne simpatiziramo z Nezavisno radniško partijo,« nam je v osebnem razgovoru priznal neki pristaš Lemeževe nove stranke. Taki tepci, hvala Bogu, še nismo, da bi ne bili tega opazili brez drugih priznanj iz drugih znakov. Mi pa tudi vemo, kam so slovenski vodilni komunisti svoje simpatije oddali. Fabjančiči so jih zabilili v sedaj kleri-

bi se zopet izprehajala? Ura bo skoro tri in danes imamo posvetovanja o Maroku.«

»Naj bo,« je rekel gospod Francelj in oba rojaka sta družno govoreč stopala proti gradu.

* * *

Neke noči je vrgel Sherlock Holmes gospoda Zaplotnika s postelje.

»Kaj je? Kaj pa je?«

»Hitro! Hitro! Oblecite se, čez uro se odpeljemo na Španjo.« Drugače vedno mirni gospod Sherlock Holmes je bil smrtno blede ter je le z največjim naporom zakrival svojo razburjenost.

»Zaboga, kaj se je pripetilo?« je vpraševal gospod Zaplotnik, ko si je oblačil hlače. Slutil je, da zve strašno novico. Morda oblegajo grad anarhisti, morda...

»Kralj Alfonz XIII. je umrl,« je pojasnil Sherlock Holmes zamolklo.

»Kaj?«

»Da, tilnik mu je otrpnil.«

(Konec prih.)

kalne ljubljanske mestne arhive, Lemeži in Žorge pa čakajo, da se v Vatikano izprazni kako mesto. Do tistega časa, ko se bo to zgodilo, stičejo na črno prevlečenih stolicah v Marksovem »Kapitalu« za poglavjem o bančnih inšeratih, da bodo socialisti vedeli, kako jih je treba buržuaziji zaračunati.

* V torek dopoldne je bila prva seja narodne skupščine. Gospodje poslanci so se prekljali že pri čitanju zapisnika. Demokrat Dimitrije Čičerić je bil izključen za tri seje, ker je na zadnji seji napravil neko neumnost. Pri čitanjih poročil se je pokazalo, da nekateri radikalni poslanci niso popolnoma pismeni! — Referirali so do 11. Nato so se kregali o postopanju pri zadnjih državnozbornih volitvah. Drug drugemu so očitali slaba dejanja, nase so seveda kot pnični cestinarji popolnoma pozabili. Nesebičnost! Na tak način pač ne bomo prišli niti do tja z našo državno ladjo, kjer je svet s plankami zabit.

* Gospod Korošec se je pa isti dan, ko je bila seja narodne skupščine, blagovolil oglasiti pri Pašiču v avdienci oziroma nekakšni konferenci. Malo sta se pomenila, kako bosta še dalje »farbala« ljudi.

* Stališče italijanske, francoske in angleške vlade do Nemčije je neizpremenjeno. Vsi pričakujejo, da bo Nemčija podpisala svojo — siartno obsodbo.

* Francozi so zasedli 13. t. m. zvečer tvornico za barve v Höchstu. Delavci iz Frankfurta drugo jutro niso mogli več na delo. Zjutraj so Francozi okupirali še mesto Limburg na nezasedenem ozemlju. Kar naprej — nezasitna zverjad!

* V avtomobil maršala Focha so neki »ljudožrci« položili peklenski stroj in veliko množino dinamita. Lvovska policija je aretirala 30 ljudi, katere so spoznali za tajne pristaše komunistične družbe iz Ukrajine.

* Tudi nad izmed pašo so ljudje, ki delajo v temi, hoteli izvršiti atentat. Švicarska policija je prišla nekega Rumuna!

* Angleška vlada je sprejela rusko noto, zadovoljna pa z njo ni. Sovjetska vlada se pač navidez ne ozira veliko na trgovinsko pogodbo, dočim bi bilo Angležem kot rojenim kramerjem malo nerodno zapreti si kak vir za dohodke.

Dnevne vesti.

d Naša uprava se je ta teden preselila v Celje, kjer je že začela redno poslovati. Sedaj, upamo, da bo kmalu konec marsikaterih nerednosti, nad katerimi so se nam naročniki v zadnjem času, po preselitvi v Celje, pritoževali. Uprava se je v marsičem preuredila in se še meni preurediti. Prosimo sodruge, da nam vsako nerednost takoj javijo in vsako neprejetost številko takoj reklamirajo, pri čemer naj ne pozabijo navesti najnatanejšše podatke. Ugotovili bomo na ta način, kako je bilo mogoče, da smo dobili v zadnjih dneh precej izvodov nazaj ki jih sodrugi niso odpovedali, in celo na reklamacijo odposlanih izvodov. V skupnem delu so uspehi za vse — to naj si vsak zapomni in zapiše v seznam svojih dolžnosti.

Delavci! Kupujte čevlje samo z znamko »Peko« domačih tovarnen Peter Kozina & Co., Tržič, ki so najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg 20.

Celje.

c Silka individualistično-kapitalističnega gospodarjenja je bila v pravi luči razvidna v pravdni zadevi čevljarskega pomočnika N. N. proti g. Goren-

jaku na obravnavi dne 15. maja t. l. Čevljarski pomočnik v visoki starosti, katerega je svetovna vojna docela uničila, je prišel pred enim letom v Celje iskat dela. Najprvo je nastopil delo pri tvrdki Štefan Strašek. Tam je opravljal delo na kos (to je na akord), ker pa s plačilom, ki ga je dobil, ni mogel izhajati, je zapustil Straškov, paradiž in šel k drugemu mojstru delat, z tudi tam ni mogel izhajati. Iskal je zopet službe pri kakem mojstru. Sreča ga je doletela, da je našel gosp. Gorenjaka, čevljarskega mojstra in trgovca obenem, kateri ga je sprejel v službo za tedensko plačo 100 Din, reci sto dinarjev. Delavni čas pri g. Gorenjaku je določen še iz starega veka, namreč od pol 6. zjutraj do 10. — 11. zvečer, to je 16 — 17 ur dnevno; za služek torej en dinar na uro za kvalificiranega delavca. Pomočnik je molčal in mirno prenašal to zlo, samo da si je ohranil borno življenje. Prvi teden se je enkrat od veselja ali obupa napil ter se v pijanosti obnašal tako, kakor se pač pijani ljudje (gosposki ali proletarski) obnašajo. Mojster je o tem vedel in se ni poslužil § 82, točka č obrtnega reda, da bi ga odpustil. Niti odpovedal mu ni. (§ 82 točka č obrt. z. avstrijskega predvideva takojšnji odpust brez odškodnine in odpovedi za pijanca ali opijanjenega delavca. Op. uredn.) Torej pijance imajo mojstri radi (nekateri seveda), dokler delajo po ceni in dokler so izdajalci proletariata. Pomočnik je bil odpuščen 14. marca 1923, ker je bil v januarju t. l. pijan (smešno) in sicer je bil odpuščen le radi resnične odpovedi v prilog vajenca, katerega je g. Gorenjak pretepal ob priliki intervencije del. zaupnika s. Leskoška dne 14. aprila 1923. Radi takojšnje odpovedi je vložil pomočnik tožbo za 14 dnevno odškodnino. Toženec Gorenjak je pa imel priče, svojo ženo Antonijo Gorenjak in Štefana Straška. Prva je izpovedala o pijanosti, druga pa, da se v Celju čevljarski pomočniki sprejemajo v delo brez odpovedi (kakor dninarji na deželi. Op. poroč.). Tožnik (pomočnik) je kajpada s svojim zahtevkom propadel, ker so združeni individualisti (žena in stanovski kolega Strašek) bili proti njemu, pa še prisegli so. Zopet nov dokaz, da je pijančevanje pred meščanskim zakonom potrebno in to tedaj, kadar rabi buržoazija izgovor pred sodiščem, da je pijanec tisti, ki išče pravice za svoj življenjski obstoj. Kadar pa trezni proletarec na shodu govori, da so lopovi tisti, ki zapeljujejo delavce k pijančevanju in napravijo s tem nesrečne delavske družine, takrat se oglasi kak buržuj ali birt ter vloži tožbo proti treznemu proletarcu, da ga je razžalil. Sodišče ga pa obsodi. Takšna je danes justica, takšna je buržoazija.

Iz stranke.

s Enotne strankine legitimacije in znamke so zelo potrebne in koristne. Niso pa koristne in se sploh ne dajo uvesti tam, kjer ni enotnega strankinega davka. Morebiti bi se dalo še določiti, da velja znamka na Slovenskem toliko, v Bosni zopet toliko — toda ne da se s takimi znamkami plačevati progresivni davek. Pri progresivnem davku pomeni znamka samo potrdilo, da je bilo plačano, ne pa tudi koliko je bilo plačano. Enotne legitimacije in znamke bo moral uvesti enotni kongres. Kdor poskuša še pred tem kongresom uvajati belgrajske znamke na Slovenskem, dokazuje, da ne razume progresivnega davka, ali pa da ga ne mara. Na Slovenskem pa med zavednim socialističnim delavstvom ni več nikogar, ki bi bil proti temu davku. Ne maramo več v

stranji raznih milijonarjev, da bi bili z nami enaki samo pri plačevanju, drugod pa bi hoteli vse najboljše prostore in vso komando. Enaki hočemo biti pri plačevanju samo s tistimi, ki imajo enake dohodke, tisti pa, ki več zaslužijo, morajo več plačevati, če hočejo imeti s nami enake pravice. Zato si progresivnega davka tudi z enotnimi znamkami ne bomo dali več iztrgati.

s Za januar sta obračunali še sledeči organizaciji: 38. Črna pri Prevaljah 168; 39. Ptuj 54; zadnji izkaz 1267 članov, zdaj skupaj 1489 članov.

s Za februar sta obračunali še sledeči organizaciji: 32. Črna pri Prevaljah 168; 33. Ptuj 52; zadnji izkaz 1199 članov, zdaj skupaj 1419 članov.

s Za marec so obračunale še sledeče organizacije: 25. Črna pri Prevaljah 168; 26. Ptuj 44; 27. Prevalje 38; 28. Oplotnica 21; zadnji izkaz 835 članov, zdaj skupaj 1106 članov.

s Za april so obračunale še sledeče organizacije: 8. Radovljica 12; 9. Zabukovca 20; 10. Prevalje 38; 11. Oplotnica 21; 12. Štore pri Celju 107; 22. Ljubljana 18; zadnji izkaz 166 članov, zdaj skupaj 382 članov.

s Za potne stroške našega delegata v Hamburg so darovali sodrugi in organizacije skupaj 1279 Din 50 p. Da smo v tako kratkem času prejeli ta lepi znesek, je dokaz, da bodo naše organizacije zmožne pomagati stranki tudi v izrednih slučajih. — Organizacije, ki o tem še niso sklepale, naj se potrudijo in nam čimprej pošljejo svoje prispevke. Detajlni izkaz priobčimo prihodnjic.

Tiskovni sklad.

Zadnji izkaz	Din 10.509'75
K. Kisovec, Ljubljana	10—
lv. Hribar, Ljubljana	30—
Jos. Pastorek, Ljubljana	
(blok 338) »	60—
Franc Gros, Tacen	34—
Krajevna organizacija SSJ	
v Prevaljah (blok 123) »	24—
Leb Patik, Radovljica »	10—
I. Selan, »	2—
Fr. Selan, »	2—
Franc Bohinc, »	2—
I. Zaplotnik, »	5—
Kraj. org. KDZ v Oplotnici:	
blok št. 60 »	70—
» » 243 »	12—
» » 244 »	28—
Skupaj Din 10.798'75	

s Diskusijski večer. V četrtek točno ob 20. (ob 8. zvečer) bo pri Svetelu v Gaberjih predavanje o socialistični internacionali. Po predavanju debata. Sodrugi, pridite in privedite tudi svoje žene in sestre!

Sv. Pavel pri Preboldu. Kraj. organizacija K. D. Z. sklicuje članski sestanek pri našem predsedniku na binkoštno nedeljo ob 3. popoldne. Dnevni red: 1. Pobiranje članarine za drugo četrtletje. 2. Pogovor o zedinjenju socialističnih strank v državi in o razmerah v domači kraj. organizaciji. Ker je predmet razpravljanja nad vse važen, se mora sestanka udeležiti vsak zavedni član! Le s složnim delom nas vseh bomo kaj dosegli!

Iz strok. gibanja.

Pekovska mezdna gibanja v Sloveniji. Pekovski pomočniki v Ljubljani in Ptujju stoje v mezdnem gibanju, poleg tega pa v Mariboru še vedno stavekajo pekovski pomočniki, nakar opozarjamo vse zaposlene in brezposelne pekovske proletarce. Naj ne hodijo iskat dela v omenjena mesta, naj bodo pa vsak na svojem mestu v stalnem stiku z organizacijo in izvršujejo vse sklepe, ki se za to gibanje sklenejo.

Gospodarstvo.

— Vrednost denarja: 1 dolar 94'25 — 94'75 Din, 1 češka krona 2'80 — 2'82 Din, 1 lira 4'62 — 4'65 Din, 100 nemških mark 22 para, 100 avstr. kron 14'5 par. V Cuhrihu stane 100 naših dinarjev 5'75 švicarskih frankov.

— Po odloku ministrstva za pošte od 4. maja t. l. ne smejo pošte več sprejemati železnega avstro-ogrškega drobiža po 20 vinarjev, ki je bil doslej izenačen s 5 parskim kovanim novcem. Morebitne pritožbe proti tej odredbi naj pošljejo stranke generalnemu inšpektoratu ministrstva financ v Beogradu.

Dopisi.

Žalec. Že zadnjič smo poročali o krutosti g. Robleka, ki plačuje dneve po 12 K na dan. Danes lahko posvetimo v kapitalistično početje g. Robleka in njegovih priganjačev z bengalično lučjo. G. Roblek ima v Žalcu veleposestvo, gostilno in še nekaj malih stanovanjskih hiš, v katerih stanujejo po večini delavci in dninarji, ki si pa morajo služiti drugod svoj kruh, kajti g. Roblek zaposluje svoje ljudi samo poleti. Da se pa popolnoma ne morejo otresti jarma, morajo najemniki g. Robleku najemnino odslužiti. Mnogi bi najemnino rajši plačali v gotovini, a g. Roblek tega noče, ker bi s tem zgubil dninarje in dninarice. Neki njegov najemnik, ki hodi vsak dan v Celje na delo, ima ženo in taščo, ki hodita h g. Robleku na dnino. Prva dobi 20 K, dvakrat cvička in nekaj kruha na dan, druga pa 16 K in hrano. (Mali posestniki plačujejo dninaricam po 30—40 K, dajejo hrano in stanovanje!) Omenjeni delavec je imel pred tednom dni ženo na porodu. Do zadnje ure je morala delati, potem pa je bila v najhujših mukah sama in brez vsake pomoči tako dolgo, da je prišel njen mož domov. Potem je tašča stregla porodnici, ker je pač najbližja. Tretji dan pa je prišel Roblekov oskrbnik, ki je taščo nagnal na delo. Po mnenju kapitalistov je torej delo, ki ga opravi ena sama ženska na dan, več vredno kakor življenje mlade matere, ki je dala življenje človeku. Socialna skrb, kje si, da odpraviš takšne nedostatke kapitalistične nenasitnosti?

Rogaška Slatina. V Rogaški Slatini se je vršil 14. tm. strokovni shod, živilskega delavstva, na katerega je prišla tudi čudna dvojica, najbrž zastopnika ali pa plačanca klerikalne demagogije, hoteč s silo motiti ta shod. Strokovni tajnik s. Meznarič je na tako izzivanje prav pošteno in dobro odprl oči vsem navzočim, kaj da je prav za prav delavsko življenje, odkod da se rekrutira, za koga da živi, trpi in umre. Razlagal je državno gospodarstvo, ki je z valutnim vprašanjem in zunanjo ter notranjo politiko glavni tvorec grozne krize in bede delavskega sloja. Povedal je tudi, kaj je eksistenčni minimum in kaj je zaslužek, ter da gorenja politika prodira v vse koticke industrije in podjetništva na škodo delavstva, ki misli da je njegov zaslužek odvisen od njegovega delodajalca, ne pa od sistema. Socialna zakonodaja, kakor je naša, tudi ni proizvod samo enega delodajalca, lastnika ali koga drugega. Vsa je podobna delavski bedi, delavskemu nerazumevanju lastnih pravic. Delavstvo si ne zna uravnati v državi, tovarni, obratu in drugje svoje življenje tako, da bo imelo dober vpliv na življenje vsega ljudstva. Poljudno je s. Meznarič obrazložil, koliko da se mora strokovno organizirati v svoji organizaciji brigati tudi za politiko in kakšna mo-

ra biti ta, da ne bo kvarna namenu organizacije in da ji ne bo ovirala strokovnega dela. Po shodu so vsi razen gori omenjenih dveh elementov odobraval govornikov pouk, kar ju je pa tako razkoračilo, da je eden med njima brez vsakega vzroka pritisnil nekemu udeležencu zaušnico. Seveda je priliko uporabil takrat, ko ni bilo več ostalih zraven, razen par prič. Pobalinskega in vinjenega pretepača bomo v kratkem opozorili, naj poravna napako. Če tega ne bo hotel, se bomo kje drugod zmenili, zato bomo za danes njegovo ime zamolčali. O razmerah v Rogaški Slatini in o nagajivosti kapitalizma nad izropanim delavstvom je naš govornik tudi imenitno govoril, kar bomo o priliki opisali.

Trbovlje. Zadnji čas vlada v našem industrijskem okraju, ki ga izkorišča mogočna Trboveljska premogokopna družba, veliko razburjenje med delavci. To razburjenje in ogorčenje med vsem delavstvom je povzročila družba z nekim svojim milosrdnim činom sama. Posledice njenega dejanja so danes še nedogledne. Družba, oziroma njen upravni svet se je l. 1923 spomnil, kako najmočnejši slabejšega požre. Če pogledamo nekaj desetletij nazaj, v leto 1848, ko se železna kača, kakor so imenovali naši pradedje železnico, še ni vlekla po Slovenskem, industrija še ni mogla tako cveteti kakor danes. Po revolucijskem letu 1848 pa je dobil tudi slovenski kmet in delavec nekaj svobode in bil rešen desetine in tlake. — Gotovo in razumljivo je, da rabi železnica v prvi vrsti premog. Radi večje porabe premoga se je začelo tudi na Slovenskem razvijati rudarstvo. Danes imamo v Savinjski dolini preko Zabukovce, Hude jame, Hraštika, Trbovelj, Rajhenburga, Zagorja, Toplic, Izlak in Kočevja mnogo premogovnikov. Ogromne plasti črnega diamanta dvigujejo danes v teh in drugih krajih na Slovenskem iz zemlje. Razume se, da leta 1848 še ni bilo tako kakor danes; do leta 1873 so posamezni podjetni možje in rudarji raziskovali tla in kopali za premogom. V Trbovljah se je sedanje podjetje delilo v Polajoče in Terezijane; ime Baron Hopfenstollen pa spominja najbrž na kakega podjetnika. Zagorski rudnik je bil samostojen do leta 1881, šele tega leta ga je prevzela Trboveljska družba. — Ne moremo popisovati zgodovino te družbe, kajti samo o izkoriščanju delavcev bi lahko napisali cele knjige. — Že v stari Avstriji je bila Trboveljska družba poleg drugih splošno znana kot najbolj brutalna in izkoriščevalna napram svojim delavcem. Ta družba je letos razvidela iz svojih knjig, da že 50 let izkorišča in zatira delavno ljudstvo. Ob tej priliki se lahko tudi spomnimo, da je zasadila Trboveljska družba svoje kremplje tudi v Istro in na Madžarsko. Ob 50 letnici se je družba ponosno pokazala, kako svoje delavstvo prezira. To dokazuje sklep njenega upravnega sveta: v spomin na 50 letnico svojega obstanka daruje vsem svojim uradnikom in poduradnikom spominsko darilo — enkratni 100 % priboljšek k plači in za 100 % povišane doklade. To, rekli bi trinajsto plačo, so uradniki in poduradniki že dobili. Mi delavci jim tega priboljška ne zavidamo, saj jih smatramo tudi za del delavstva (brez proletarske zavednosti), a odločno obsojamo, da je družba delavstvo prezirala. Pokazala je, da ima za svojo dobro srčnost dvojno mero — paznikom meri z desnico, delavcem z levico. Dočim je torej uradništvu priboljšek izplačala, je delavstvu uradno razglasila, da je upravni svet notiral milijon dinarjev za podporni fond. Denar bo naložen, iz obresti pa bodo dobivali ponesre-

čenci in njih svojci podpore. Trboveljska družba je s svojim sklepom napravila veliko nevoljo med delavstvom in sovraštvom do poduradnikov. Splošno mnenje je, da bi morala družba tudi delavcem izplačati nekaj na roko, če je že uradnikom in poduradnikom. Delavec, ki gara za družbo 10 — 30 let, ji je napravil pač že mnogo dobička! Danes pritiska delavstvo na svoje organizacije, da ukrenejo vse potrebno in dosežejo tudi za delavstvo nagrado v gotovini. Že danes bi lahko navedli vse argumente upravnega sveta, da je ustanovitev milijonskega fonda večjega pomena, kakor da bi razdelili milijon v gotovini. Ampak družba je s tem fondom nasula delavstvu samo peska v oči! Kajti družba je ta milijon določila sebi. Nezdoljne podpore podjetnik mora plačati. Drugače bi bilo, če bi bila družba izročila ta milijon delavskim organizacijam. Spomnimo se pa tudi nesreči 26. januarja 1905 se je smrtno ponesrečilo 8 rudarjev, 6. sept. 1916 pa 6. Na pokopališču v Trbovljah pa najdeš še več grobov, v katerih so pokopane posamezne žrtve. Želeti bi bilo, da bi uprava predvsem varnostne naprave tako izboljšala, da bi ne bilo nič več nesreč in žrtev kapitalizma. — To za danes. K milijonskemu fondu se bomo pa še povrnili. — Zaveden rudar.

Ježica pri Ljubljani. »Slovenec« št. 105 piše, da se je vršil pri nas shod »Eselesarjev«, in sicer 29. aprila. Na shodu je poročal novopečeni narodni poslanec Kremžar. Zelo smo radovedni, če je povedal tudi kaj o Radiću in kompromisih, ki so jih kleriki sklepali z njim v Zagrebu. Pred volitvami nas je »Slovenec« učil, da je v Belgradu vse pod ničlo, uprava in ljudje, sploh vse nesposobno. In kakšna draginja da je, so kričali kleriki, posebno, če je bilo pri njihovih shodih navzočih kaj delavcev. Danes pa, ko je draginja narasla za skoraj sto odstotkov, pa že drugače pišejo in govore. Zakaj? Hm, zato pač, ker so sami odgovorni za celo Slovenijo. »Slovenec« piše dalje, da so se pri nas vsi kmetje in delavci strinjali s klerikalno taktiko in politiko. To pa ni res, to je grda laž, da bi mogli delavci soglašati z njihovo agrarno politiko in zahrbtno taktiko. Prej so rogovlili kot kakšni revolucionarji, zdaj, ko so v Belgradu, so pa čisto pohlevne ovčice. Samo takšni morejo trobiti z njimi v njihove hinavsko zavite rogove, kakor so naš župan Kos in več podobnih, ki dobe samo za mleko na mesec 16 — 17 tisoč kron. Delavec pa in kmet, ki sta oba siromaka, ker si morata z žulji kuhati močnik, se z njimi ne bosta nikdar bratila. Res, morda se je že našel delavec, ki jim je pritrjeval, toda takšen je nezavednež, je dvojen siromak, prvič, ker ga tare draginja, pa mu ne pomagajo kot pristašu, in drugič, ker jim verjame kot izmečkam lažnjivega zaroda. Bogati kmetje in g. Kremžar, ne vprašujejo, koliko velja to ali ono, pač pa to: kam bomo šli, da bo bolj prijetna zabava! Sicer pa bo najbolje, da skličete, gospodje klerikalci, na Ježici javen shod, da se kaj več pogovorimo. Sedaj ne bo več tako, kakor je bilo na volilnem skodu, ko je prignal gospodin doktor Brejc svojo »lajbgardo« s seboj. Več nas je zavednih delavcev, ki zasledujemo vašo in našo politiko, ki vemo, da vi danes ne morate skuhati ničesar več dobrega. Dobro vam je bilo v Avstriji, ali danes vam je še bolje, seveda le voditeljem, ki izrabljate naše zaspano in slepo ljudstvo. V Avstriji ste hujskali za vojno, mi pa smo bili troti, ki ste nas gonili (ne vodili) v streleske jarke. Vsak klerikalni župan nas je preganjal in posebno zavedni socialisti niso bili

ni minuto varni pred denuncianti, ki so bili kot »dobri kristjani« tako priznani, da so s prstom kazali nanje, češ, tale pa je še doma in zdrav povrh. — Zaveden delavec.

Radovednežu v Mežiški dolini pojasnujemo sledeče: Res je, da je govoril prvega maja bivši naš sodrug Uratnik v Prevaljah, to pa zato, ker smo hoteli ustreči željam nekaterih, ki bi bili radi pri konsumu, kjer javnost ni pogoj.

Res je tudi, da je guštanjska »Svoboda«, pravzaprav da sta dva pismena samooplaščenca poslala na delegacijski zbor »Svobode« resolucijo, da se naj vzame tudi »Iskra« pod okrilje »Svobode«, da ni nas bilo več, kadar se zavrže socialistično ime, pa tudi tedaj, kadar sreča koga pamet in daje potem take iskre od sebe, kakor pri neki obravnavi naš Joža.

Tudi ne moremo zanikati, da bi ne bilo resnično, da je delavstvo in sicer zavedni del, ki priznava razredni boj, na prošnjo Čobalovega tajnika Uleta, nastavilo v Bratovski skladnici v Mežici njegovega brata Uleta. Ni bilo pa nikakor dvomljivo, da bi tedaj še ne bil znal pisati, kljub temu, da si je pozneje naročil za podpisovanje štampiljko. Bil je v tistem času dober socialist, kakor vsi tisti, ki so prišli od ročnega dela. Bil je nekaj časa celo tako navdušen, da je zasmehoval one Sokole, ki delajo samo na 6. ur v srajci. Zaklel se je celo, da on nikoli

ne bo Sokol, da bo poprej visel bog namesto na križu na vratih, pač pa smo slišali, da se je govorilo »Ich bin doch eine Beamtenfrau, der Arbeiter kann meinetwegen am Misthaufen liegen!« Naši sodrugi so se tudi pritožili, da ga ne naidejo preko leta dni v nobenem seznamu stranke, kjer so oni kot njegovi delodajalci vpisani, kljub temu, da se mu vsak mesec zviševali plačo, da ima mesečno že nad 2.000 dinarjev. Članski imenik Sokola nam pa ni mogoče dobiti, da bi vam pojasnili, če je to res, da mu vi okrutneži nočete dati 3000 din. mesečne plače, ker je Sokol. Predlagamo vam pa, da čisto mirno poveste, ne tako kakor on navadnim rudarjem in ženicam, da bi naj vendar ne jedel našega kruha, ki je tako poniževalno umazan in rdeč, temveč da se naj pridruži onim gospodom, s katerimi se tako rad brati. Pojasniti vam pa moramo tudi eno njegovih svetlih točk. G. Ule se ni udeležil ne državnoborskih in ne občinskih volitev, tako da ne moremo dvomiti, da bi volil Radiča, Nemca ali pa celo socialista. Če je bil tudi njegov učitelj tako takten, da se je absentiral, nam ni znano, ker nam njegovo izdajstvo in strahopetnost od bližje ni znana. Pohvalno se moramo tudi izreči o občinskem tajniku velečastitem gospodu Rešu iz Črne. Tudi njega je poslala nekdanja socialistična stranka v skromno službico v Črno, ker je bilo tedaj trdo za kruhek in

saj veste lačne moramo nasititi. Pa bog ne daj, da bi kaj zinili, drugače nas jezni gospod tožijo in mi moramo zopet plačati, kakor smo že. Torej nikakor ni res, da bi bil ta lepi značajni gospod klerikalec. Naši sodrugi so se pred volitvami motili, ko so videli, da pišejo namesto tajnika klerikalci (neodborniki) v občinski pisarni klerikalne letake na občinskem opalografu. Da so se naši ljudje mogli tako motiti, je pač krivda v tem, da je bil aretirani propagandni Miklavž še vedno v pisarni. Vse tiste naše stranke, ki vedno trobijo, da bi bil gospod tajnik surov itd., so navadne klepetulje! Gospod župnik so na zadnji seji dobro govorili in gospod tajnik ostanejo v službi po možji milosti in po milosti še nekoga, kar bomo pa kmalu pojasnili ne samo tebi, radovednež, temveč tudi vsem sodrugom, ki imajo pravico in proketo dolžnost to vedeti in upoštevati. Res je tudi, da isti elitni socialisti, ki pravijo, da je stranka za nič, da je Bernot feldvebel in oficir, da mi nismo socialisti, da je Koren deheluhar — zakotno in nizko napadajo s. Krušiča, ker jim je premalo, da bi bil na delavnik kakor mi vsi pri ročnem delu, ob nedeljah pa zastopal kot predsednik Unije delavske koristi. Najbrž hočejo spraviti kakšnega dohtarja ali pa najmanj skrahiranega študenta na njegovo mesto. Pa saj sam dobro poznaš sodruga v Mežiški dolini. Skala se ne prebije

in če tudi na kakšem delu skušajo krhati, napravijo k večjemu kakšnega »fuksa«, ki razdirače potem ubije. Kdor je rudar, razume in se bo varoval, ker smo minerji, a tudi dobri in zelo brezobzirni žagarji.

Odgovori k nagradni tekmi.

Št. 51. L. G., Ribnica na Pohorju.

Največji sovražnik proletariata je nevednost. Glad in strah sta le nje otroka, ker vedno le iz nje izvira. Kadar bo proletariat premagal tega prvega sovražnika, izgineta ostala dva sama po sebi. To bo pač lahko uganil vsak, kdor je količkaj zmogel gledati s svojimi očmi in misliti s svojo glavo. Bolj zanimive so izjeme, ki jih v današnji dobi opazujemo pri nekkih strankah in ljudeh. Namreč: Sinek glad se je polastil premoči nad svojo materjo budalostjo, v tem hipu je nastopil tudi tretji sovražnik strah pred še večjo mizerijo. V takem stanju dotičnik ne najde povoljnerega izhoda, kakor da napravi kompromis, oziroma se pobrati z materjo budalostjo ter jame trobiti v rog osla, in oba ostala sovražnika, glad in strah, se premagana spustita v divji beg.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ).
Odgovorni urednik: Franjo Koren.
Tisk Zvezne tiskarne v Celju.

URADNO PREDPISANE VSTOPNICE

za razne veselice, gledal.
predstave, koncerte in
druge prireditve se
dobe v vsaki množini
blok (100 list.) paginiran
po 3 Din

v Zvezni tiskarni v Celju

Klepar

izurjen v vseh delih stiskovanja, vlečenja, upogibanja in odtiskovanja (Stanz-, Zieh-, Falz-, und Druckerarbeiten), ki bi se razumel kot delovni mojster (Schichtmeister) v delavnici za pločevinske ambalaže, **se takoj sprejme.** Dopisi z navedbo dosežanj delovanja in rodbinskih razmer se pošljejo na 2-2 uredništvo »Napreja« pod šifro »št. 100«.

Nakupovalna zadruga

r. z. z. o. z.

V LJUBLJANI Dunajska cesta 33 („BALKAN“)

Deželni pridelki, žito, mlevski izdelki vseh vrst. — Kolonialno špecerijsko blago, spirituoze, mast, slanina, mesni izdelki.

Uvoz!

Izvoz!

Telefon št. 366. Brzovjavni naslov: Nakupovalna Ljubljana.
Čekovni račun št. 10.473.

Zaklopni stoli

za vrt se dobijo v tovarni parketov
Ivana Šavcerja
v Sv. Petru v Sav. dolini.

Prava sredstva lepote!

Ki drže,

Kar obečajo!

že 23 let v vseh deželah preizkušena, hvaljena in priljubljena so prava Elza-lepoto pospešujoča sredstva lekarnarja Fellerja.

Elza-obrazna pomada

zanesljivo varstvo proti solnčnim pegam, solnčni opeklini, lisam, hrapavi koži, odstrani zajedavce, ogrce, nabore in vsakovrstne druge nečistosti. 2 velika porcelanasta lončka s pakovanjem in poštino 25 dinarjev.

Elza-lilijino mlečno milo

najmilejše in najfinejše milo lepote! Ideal vseh mil! Popolnoma neškodljivo, se jako dobro peni in je milega, finega duha. 4 velike kose s pakovanjem in poštino 35 dinarjev.

Elza-pomada za rast las

krepi kožo na glavi, zabranjuje izpadanje, trganje in cepljenje las, prhut in prerano osivelost itd. 2 velika porcelanasta lonca s pakovanjem in poštino 25 dinarjev. En poizkus zadostuje, da tudi vi rečete:

To je ono pravo!

Iščite v vseh lekarnah samo prave Elza-preparate od lekarnarja Fellerja.

Različno: Lilijino mleko 6 dinarjev; brkomaz 3 dinarje, najfinejši Hega-Puder Dr. Klugerja v velikih originalnih skatljah 15 dinarjev; najfinejši zobni prašek »Hega« v patent-dozah 10 dinarjev; puder za dame v vrečicah 2 dinarja; zobni prašek v skatljah 3 dinarje, v vrečicah po 2 dinarja; sahel (dišava) za perilo 3 dinarje; šampon za lase 2 dinarja; rumenilo za obraz 12 pisem 12 dinarjev; najfinejše parfeme od 15 dinarjev dalje; cvet za lase 20 dinarjev; Elza-katranovo milo 5 dinarjev. Za različne predmete se pakovanje in poština posebej računa.

Na te cene se računa še 5% doplačila. Naročilna pisma adresirati: Lekarnar EVGEN V. FELLER, STUBICA DONJA Elza trg št. 252 Hrvatsko.

Proda se velik štedilnik

s pečico in kotlom za vodo (15 l) iz glinastih pločic.
Barbara Wieserjeva graščina Prevole pri Kranju.

Nogavice, pokavice!

največja izbira

A. & E. Skaberné
Ljubljana, Mestni trg št. 10.

1000 frankov mesečno

zaslužijo lahko ženske in moški vsakega stanu s sodelovanjem pri neki **holandski tvrdki.**

Zahtevajte vzorce in brošure proti poslanim 10 Din v bankovcih pri:

E. Bock, Wien VI.
Gumpendorferstrasse štev. 109/14.

Dr. Oto Bauer - Uratnik

Pot k socializmu.

Cena 1 din.

Naroča se v upravi »NAPREJ«.

Naročajte dnevnik „NAPREJ“ in tednik „LJUDSKI GLAS“!

+ Žene +

pomirite se, če vam mesečni red zastaja ali izostaja. Pomorem vam, zaščitim vaše zdravje in vam prinesem novega veselja do življenja. Uradno ocenjeno in za dobro spoznano. Obrnite se takoj na naslov:

K. Fesq
Hamburg B. 156, Papenstrasse 95.

**Žena v hiši gospodinji,
mož v gostilni prazni čaše...**

Zakaj?

Ker mu ne daš doma osvežujočega nadomestila. Skuhaj mu „Ziko“, z vročo ali mrzlo ga prikleneš na dom!